

Sara Lidman: Anförande på Göteborgs stadsteaters soaré till stöd för ANC

Talare

Sara Lidman
Författare

Plats

Göteborgs stadsteater

Omständigheter

Ur Sara Lidman-arkivet på Umeå universitetsbibliotek. Texten har redigerats av Svenska tals redaktör i enlighet med författarens eget korrektur.

Kamrater

Apartheid – i världshavet heller!

försök att hindra oceanernas vatten från att blanda sig!

befall atmosfären att iakttaga apartheid –

och luftens molekyler far

från Amazonas till Berings sund

från Kalahari till Ammarnäs

som om jordens lufthav

vore en enda andedräkt!

allt levande beroende av samma syre

från fosterstadiet till sista sucken.

Apart-heid – så urbota dumt

så enastående Botha –

som om inte varje människa
vore en inkräktare i stoftet
ett vredens barn
syskon, kompis, älskande
en gäst och främling på jordskorpan
i släkt med varje annan
från Kalahari till Grönland
från Goda Hopps-udden till Göteborg
var och en dömd till samma gåta:
men varifrån kom jag ...
och dömd till samma öde:
återlämnandet av kroppens in-di-viduella lån
till all-männa stoftet – ashes to ashes
Apart-heid – vilken inbillning!
rena rama kapitalismen
denna tjuvnad över-allt
but even more so in South Africa
Vår första frukost – på den övre halvan av jordskorpan
"låt oss slippa världens affärer den stunden!"

låt oss ha vårt morgon-te för oss själva!

sätt på vattnet darling ... "

Men koppartråden i spisens platta

tråden som leder ström

har den kopparn hämtats

från Chile, Boliden eller Transvaal?

och det tenn som ingår i kastrullens legering

har det hämtats från Bolivia, Thailand

eller Syd-Afrika?

Te-bladen

växte de på Ceylon

eller i Kenya?

Småfranskan – helsvensk åtminstone!

trots namnet

så när som på oljan

som drivit traktorn

över vetefältet

svensk

så när som på kvävet

importerat till gödning
av den svenska åkern
som gett oss fullkornsmjölet
till morgon-teets franska
den frasiga goda
Smöret – kron-svenskt i alla fall
utom strategiska delar av mejeriets utrustning
och tank-bilens slangar och däck
och bortsett från kraftfodret
till korna
ett djurfoder odlat på U-länders mat-jord!
marmeladen till frallan
"en liten klick bara! den är så söt!
bara en tesked då till brytning mot smöret ... "
från apelsiner hämtade på Cicilien
eller i Syd-Afrika
hur liten klick vi än tar på morgon-franskan
kan vi inte utesluta en den minsta hud-flaga
från plockarens hand

som följt med hela vägen
I en enda osynlig cell från en människa
är hela hon närvarande
gen-mässigt sett
vad hjälper då att tro sig ex-clusiv
a-part
när hela jorden hälsar på dig
genom första morgon-betan
hjälpes åt att hålla dig vid liv!
och bomulls-skjortan
a-part i snittet
tajt, med stråveck eller puffärm
kon-fektion eller mått-beställd
men rå-varan, själva gräset
som bomullen vajar uppå
vem har ansat det, och plockat tussarna
finns en hud-flaga eller två
från plockarens hand
i din skjortblus

hud mot hud – så att säga?

"Hårda klappar som ger mjuka kramar!"

står det i årets julannonser

och GULDFYND står det i höga bokstäver

och priserna i smått längre ned

som hittat

Medan det verkliga priset betalas

längst ned

utan redovisning

i Syd-Afrika 700 meter under jord.

Där är hettan 60 grader Celsius

arbetstiden tio timmar

ingen mat-rast

sex dagar i veckan.

Efter femtio veckor är den starkaste slut

utsvettad torrlagd förödd

då sänds han tillbaka

till ett home-land

lika utbrändt som han

ashes to ashes

fast han ännu kan leva – i statistiken

om guldets glänser här

är det av blod och svett ut-gjutet

där

"hårda klappar ger mjuka kramar ... "

men det är inte sant, inte sant

en aning om guldets verkliga pris

förföljer oss i drömmen

på 700-meters-nivån

FLN – Flärd Lyx Njutning

proklamerar vår reklam

och gör en vits på upprorets initialer

Front National de Liberation

dom blir nerslagna stackarna

det har man väl sett

det tjänar ingenting till att dom gör uppror

och oss angår det inte

för dom är inte som vi
dom är så puritanska
de där världsförbättrarna
så puritanska! lite mera flärd, lyx och njutning
är allt som fattas oss ...
"Här hos oss måste tolv förgöras
för att en ska kunna må bra"
sjöng Brecht i Sezuan
I dag måste hundra förgöras
därnere
och ändå mår vi dåligt
häruppe
Njutningen har mera tråkigt
här
ju fler av livets glädjeämnen
som undanhålles dem
där
under jord
på sju hundra meters djup

nu hör jag någon sucka
att denna tant från Missenträsk
är bara miss-unn-sam
får hon mässa i 60 sekunder till
så spelar hon skjortan av oss
vad vet hon om glädje
över huvud taget!
Svar: att den skulle vara större
ja himmelens stor
om Apart-heid icke vore!
om den multi-natioenlla tjuvnad hejdades
som nu pågår i vårt namn
på alla kontinenter!
Världen är full av musik
och danser
av älskog
och moders mjölk
av härliga lekar

som bara vill slå ut i blom!
Maten skulle räcka
och vinet
och kläder åt oss alla
vi kunde pynta oss och stråla
som paradisfåglar
och göra hela livet till en fest
för alla alla
den korta stund vi vandra här
Det är för glädjens skull
som apart-heid måste bort
över hela jorden
but even more so in South Africa
för Glädjens skull –

AMANDLA

Taggar

1980-tal, 1985, ANC, Kvinna

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/sara-lidman-anforande-pa-goteborgs-stadsteaters-soare-till-stod-for-anc>